

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA

**PROGRAM JAVNIH INVESTICIJA
ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE
ZA RAZDOBLJE 2023. – 2025. GODINE**

Široki Brijeg, rujan 2022. godine

Uvod u Program javnih investicija Županije Zapadnohercegovačke 2023. – 2025. godine

Ciljevi izrade Programa javnih investicija Županije Zapadnohercegovačke

Osnovni cilj Programa javnih investicija (u daljnjem tekstu: PJI) Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ŽZH) je usklađivanje razvojnih projekata sa realnim, dostupnim izvorima financiranja. PJI ŽZH kao instrument planiranja omogućuje bolje korištenje sredstava proračuna županije i učinkovitiji pristup ostalim izvorima financiranja obzirom da proračunska sredstva nisu dovoljna za višegodišnje financiranje projekata. PJI je sukladan članku 29. Zakona o proračunima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 106/14) i Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija („Službene novine Federacije BiH“, broj:27/19). Projekti koji su uključeni u PJI financiraju se iz sredstava koja se osiguravaju u proračunu federacije, županije, donacijama, zaduživanjem, vlastitim sredstvima, te drugim izvorima financiranja, odnosno samo onaj projekt koji je uvršten u PJI može se financirati proračunskim sredstvima ili zaduživanjem.

Povezivanjem PJI s procesom strateškog planiranja i proračunom, projekti javnih investicija se stavljaju u funkciju ostvarivanja sektorskih politika i strateških ciljeva koji još nisu ostvareni, a definirani su u okviru usvojenih strategija: Strategija razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021.–2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:6/21), Strategija ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020.–2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:29/19), Strategija razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020.–2027. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:3/20), Strategija razvoja Federacije BiH 2021. – 2027. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/22). Na taj način omogućena je bolja povezanost između prioritetnih projekata i procesa alokacije svih raspoloživih sredstava za njihovu realizaciju kao i planiranje raspodjele sredstava planiranih kroz proces izrade Dokumenta okvirnog proračuna županije. Jedan od razloga donošenja PJI je i da se smanji „ad hoc“ odlučivanje o investicijama, uz unapređenje klime za investicijska ulaganja u Županiju Zapadnohercegovačku.

Priprema i provedba PJI ŽZH omogućuje ostvarivanje sljedećih ciljeva:

a) Povezivanje PJI ŽZH s procesom proračuna županije i strateškog planiranja

- b) Povezanost između prioriteta projekata i procesa alokacije svih raspoloživih sredstava za njihovu realizaciju kao i planiranje raspodjele sredstava planiranih kroz proces izrade Dokumenta okvirnog proračuna županije
- c) Upravljanje javnim financijama kroz usklađenost s procesom planiranja proračuna sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19)
- d) Povezivanje sa Strategijom razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021.–2027. godine uz provođenje dogovorenih politika u programima i projektima
- e) Stvaranje okvira za pripremu, implementaciju i praćenje projekata sa osiguranim izvorima financiranja čija je realizacija u tijeku i osnova je za analizu javnih investicija
- f) Podizanje učinkovitosti javnih investicija u ŽZH i olakšavanje donošenja investicijskih odluka
- g) Promociju Županije Zapadnohercegovačke na karti poželjnih investitora

Metodologija, priprema i donošenje PJI ŽZH

PJI se priprema i donosi svake godine prema kalendaru utvrđenim Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19) sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija („Službene novine Federacije BiH“, br. 106/14 i 27/19) (u daljnjem tekstu: Uredba). Prema Zaključku Vlade Županije Zapadnohercegovačke, broj:05-01-1191/03 od 17. studenog 2003. godine određuje se da je Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke kao nadležan organ u kojem je osnovano zasebno Odjeljenje za upravljanje i koordiniranje sredstava za razvitak i europske integracije zaduženo za pripremu, izradu i praćenje realizacije PJI ŽZH. Rješenjem Vlade ŽZH broj:01-336-1/20-49 od 2. travnja 2020. godine imenuje se Komisija za analizu i ocjenu projekata za PJI u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Komisija).

U izradi PJI Federacije BiH sudjeluju Federalno ministarstvo financija, Federalni organi uprave, Povjerenstvo za PJI Federacije (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), vlade županija, nadležni županijski organ, županijski organi uprave, jedinice lokalne samouprave, samostalne upravne organizacije, specijalizirane organizacije i posebna tijela (zavodi, direkcije, agencije, instituti i sl., u daljnjem tekstu: agencije) i javna poduzeća.

Županije sukladno Uredbi imaju obvezu donijeti svoj PJI u koji su uključeni projekti gradova, općina i drugih županijskih institucija. Vlada županije, na prijedlog Ministarstva gospodarstva ŽZH, Odsjek za upravljanje i koordiniranje sredstava za razvitak i europske integracije (u daljnjem tekstu: Odsjek), donosi nacrt PJI županije. Nakon usvajanja nacrta PJI

od strane Vlade ŽZH isti se dostavlja Federalnom ministarstvu financija do 1. lipnja tekuće godine.

PJI FBiH priprema se i donosi prema sljedećem kalendaru:

- do 15. veljače – Ministarstvo financija dostavlja mjerodavnim ministarstvima informaciju o projektu sa zahtjevom za popunjavanje obrazaca za izradu PJI Federacije BiH (u daljnjem tekstu: IP obrazac)
- do 15. travnja – mjerodavna ministarstva dostavljaju Ministarstvu financija popunjene IP obrasce
- do 15. lipnja – Ministarstvo financija priprema Nacrt PJI Federacije BiH i dostavlja ga Vladi na usvajanje
- do 30. lipnja – Vlada usvaja Nacrt PJI Federacije BiH
- do 15. rujna obavljaju se konzultacije između Ministarstva financija i proračunskih korisnika glede izrade prijedloga PJI BiH
- do 25. rujna – mjerodavna ministarstva dostavljaju Ministarstvu financija revidirane IP obrasce
- do 20. listopada Ministarstvo financija dostavlja Vladi Prijedlog PJI Federacije BiH
- do 15. studenog – Vlada donosi PJI Federacije BiH

Sadržaj IP obrazaca koji je identičan za federaciju, županije, gradove i općine propisuje Federalno Ministarstvo financija.

Županije dostavljaju Federalnom ministarstvu financija svoj PJI do 1. lipnja, zatim Vlada Federacije BiH do 15. studenog tekuće godine donosi PJI Federacije BiH.

Nakon donošenja PJI Federacije BiH, Ministarstvo financija taj program, zajedno sa županijskim programima javnih investicija, dostavlja Ministarstvu financija i trezora, radi izrade PJI Bosne i Hercegovine.

PJI Županije Zapadnohercegovačke je pripremljen na osnovi podataka u potpunim, potpisanim i ovjerenim IP obrascima koji su dostavljeni Ministarstvu gospodarstva, odnosno Odsjeku, od strane ministarstava, grada i općina u županiji i drugih ustanova i institucija u županiji, a koji se po usvajanju na Vladi ŽZH unose u jedinstveni PIMIS sustav koji je instaliran u Ministarstvu gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke.

Sukladno članku 9., procedura za pripremu PJI županije počinje slanjem dopisa sa zahtjevom za popunjavanje IP obrazaca koji Odsjek Ministarstva gospodarstva ŽZH, do 10. veljače dostavlja županijskim organima uprave, županijskim agencijama, gradovima, općinama i JP u nadležnosti Vlade županije, odnosno jedinicama lokalne samouprave.

Županijski koordinator dostavlja do 10. travnja nadležnom županijskom organu popunjene i ovjerene IP obrasce za županijske projekte čija je ukupna vrijednost veća od 500.000 KM, odnosno za gradske i općinske projekte čija je ukupna vrijednost veća od 100.000 KM.

Županijski koordinator dostavlja Komisiji IP obrasce i Obrasce za ocjenu prijedloga projekta.

Nakon ocjenjivanja Komisije utvrđuje se rang lista prioriternih projekata kandidiranih za PJI županije. Zatim se PJI ŽZH šalje u obliku nacrt na usvajanje Vladi ŽZH. Ministarstvo gospodarstva ŽZH dostavlja nacrt PJI županije Federalnom ministarstvu financija do 1. lipnja. Vlada Federacije BiH do 15. studenog tekuće godine donosi PJI Federacije BiH.

Projekt koji nije uvršten u program javnih investicija (bez obzira radi li se o PJI Federacije ili o PJI županije) ne može se financirati proračunskim sredstvima ili zaduženjem, uz izuzetak projekta koji služi ublažavanju posljedica izazvanih nastankom vanrednih i nepredvidivih događaja (elementarne nepogode, vanjski šokovi ili krize).

Definicije pojmova koji se koriste u PJI

Program javnih investicija je trogodišnji dokument koji sadrži pregled ulaganja u projekte s podacima o ukupno potrebnim, nedostajućim i utrošenim sredstvima, te sredstvima planiranim za financiranje projekata iz proračuna, kredita, donacija i/ili drugih izvora za godine na koje se dokument odnosi i za razdoblje nakon toga.

Strateški okvir obuhvaća sve dokumente strateške važnosti na temelju kojih se pripremaju programi ili planovi.

Projektom se smatra projekt ili program kao sredstvo organiziranja međusobno povezanih aktivnosti u određeni redosljed kako bi se ostvarili unaprijed određeni ciljevi u određenom vremenskom okviru i u okviru raspoloživih sredstava, a čijom se realizacijom doprinosi implementaciji integriranih i sektorskih razvojnih dokumenata svih razina vlasti u Federaciji, socijalnom ili ekonomskom razvoju i razvoju administrativno-tehničkih kapaciteta.

Jedinica za upravljanje projektom je organizacijska jedinica osnovana u okviru federalnog organa uprave, županijskog organa uprave, jedinice lokalne samouprave, agencije, odnosno javnog poduzeća i odgovorna je za implementaciju projekta koji je odobrila Vlada županije ili Vlada Federacije svaka u okviru svojih nadležnosti.

PIMIS je Informacijski sustav za upravljanje javnim investicijama (baza podataka) instaliran u Federalnom ministarstvu financija u Sarajevu te je posebnom vezom uspostavljena direktna komunikacija s Ministarstvom gospodarstva, Odsjek za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvitak i europske integracije, a koji služi za unos podataka o projektima kroz IP obrasce.

Definicija kategorija projekata

U Programu javnih investicija izloženi su investicijski projekti koji prikazuju razvojne planove i strateške sektorske prioritete. Projekti su prikazani prema vrsti ulaganja, tipu i statusu.

Podjela projekata prema vrsti ulaganja:

Investicije u socio-ekonomski razvoj (javne investicije) predstavljaju ulaganja u značajno povećanje vrijednosti nefinancijske imovine, a podrazumijevaju stjecanje infrastrukture od općeg značaja, lokalne infrastrukture, građevinskih objekata, zemljišta i opreme.

Investicije u izgradnju administrativno-tehničkih kapaciteta su investicije u nepokretnu imovinu koja je neophodna za zemlju (npr. obrana, zatvori, ambasade, administrativne zgrade, itd.), unapređenje znanja i vještina ljudskih kapaciteta unutar javnih institucija i oblasti koje nisu razvojnog karaktera. Ovi projekti mogu biti kapitalnog ili institucionalnog tipa.

Tip projekta:

Kapitalne investicije su projekti u kojima je dominantno ulaganje u kapitalna dobra kao što su objekti, oprema, sredstva za rad, i slično. Kapitalni projekti uključuju kupovinu zemljišta, građenje, rekonstrukciju, renoviranje, rušenje, opremu, te studije potrebne za provedbu određenog projekta. Drugim riječima, kapitalni projekti trebaju služiti javnom interesu, imati dug vijek trajanja ili znatno produljiti vijek trajanja postojeće imovine, imati tržišnu cijenu, imati osobine nekretnina.

Institucionalne investicije su projekti u kojima je dominantno ulaganje u povećanje kapaciteta institucija.

Podjela projekata prema statusu:

Kandidirani projekt je projekt koji je prijavljen kroz IP obrazac ali nije odobren i predstavlja samo odraz planova institucije za buduća ulaganja.

Odobreni projekt je projekt za koji postoji odluka o financiranju mjerodavnog tijela ili institucije. Ovi projekti se uključuju u PJI samo ako imaju osigurana sredstva za financiranje.

Projekt u implementiranju je projekt koji je odobren, ima osigurana sredstva za financiranje i počelo je njegovo implementiranje.

Otkazan je projekt koji je imao status kandidiran ili u implementaciji ali je institucija odustala od projekta i povlači ga iz PJI.

Završen je projekt koji je u potpunosti realiziran bez obzira jesu li utrošena sva predviđena sredstva.

Projekti se financiraju iz domaćih sredstava (proračun i sufinanciranje) i iz ino sredstava (donatorska sredstva i krediti).

Definicija kategorija sredstava

Sredstva za financiranje projekata su definirana prema slijedećim kategorijama:

Odobrena sredstva su sredstva za koje postoji službena i važeća odluka nadležnog tijela o odobrenju sredstava za projekt. Odobrena sredstva moraju biti jednaka troškovima projekta da bi projekt bio uključen u PJI.

Osigurana sredstva su sredstva koja su temeljem važeće odluke nadležnog tijela o odobrenju sredstava za projekt dodijeljena projektu iz proračuna. Također, sva sredstva odobrena od strane donatora i kreditora se smatraju osiguranim sredstvima.

Realizirana sredstva su osigurana sredstva utrošena na realizaciju projekata.

Nerealizirana sredstva predstavljaju osigurana, ali još uvijek neutrošena sredstva.

Planirana sredstva su sredstva planirana za implementaciju odobrenih projekata i predviđena su u Dokumentu okvirnog proračuna.

Nedostajuća sredstva predstavljaju razliku između ukupno odobrenih i potrebnih sredstava za implementiranje projekata.

PJI se sastoji od pregleda ukupnih ulaganja u kandidirane projekte i pregleda ulaganja u projekte u implementaciji po sektorima i po lokacijama.

Kandidirani projekti su oni za koje nisu osigurana sredstva za financiranje, a sadrže podatke o ukupnoj vrijednosti projekta, odnosno ukupnom iznosu sredstava potrebnih za njihovu realizaciju.

Projekti u implementaciji su oni projekti za koje postoji važeća i službena odluka nadležnog tijela o osiguranju sredstava za implementaciju ili je izvjesno njihovo financiranje.

Ako je za projekt koji se kandidira u PJI ŽZH potrebno financiranje zaduživanjem proračunskih sredstava ili izdavanje garancije Federacije, županije, grada ili općine, podnositelj prijedloga, uz IP obrazac obavezan je priložiti:

- a) pozitivno mišljenje resornog ministarstva o usklađenosti projekta sa strateškim okvirom
- b) dokument koji dokazuje stupanj pripremljenosti projekta za realizaciju
- c) izjava o pripremljenosti projekta u skladu sa dokumentima prostornog uređenja
- d) izjava da projekt nije u suprotnosti s obvezama preuzetim međunarodnim ugovorima
- e) plan investiranja za projekt
- f) listu svih postupaka i radnji koje je potrebno poduzeti za izdavanje upravnih akata koji su neophodni za potpunu realizaciju projekta
- g) analizu financijske sposobnosti krajnjeg korisnika, osim u slučaju da je krajnji korisnik Federacija, županija, grad ili općina

O implementatoru projekta koji odobri vlada županije odlučuje vlada županije; o implementatoru projekta koji je odobrio grad odnosno općina odlučuje gradonačelnik odnosno općinski načelnik.

Osnovne značajke PJI 2023. – 2025. godine

- Okvir planiranja ulaganja od 3 godine je u skladu s razdobljem određenim za pripremu Dokumenta okvirnog proračuna
- Fleksibilnost priprema se svake godine po „rolling“ sustavu
- Suglasje kalendara pripreme Programa javnih investicija s kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog proračuna
- Suglasje odobrenih i planiranih projekata sa sredstvima planiranim Dokumentom okvirnog proračuna
- Klasifikacija projekata prema izvjesnosti financiranja - zasebno su predstavljeni projekti za koje su odobrena sredstva za razliku od projektnih ideja koje odražavaju planove i buduće zahtjeve proračunskih korisnika za financiranje projekata
- Ostvarena je veza između odobrenih projekata javnih investicija sa strateškim ciljevima Strategije razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. - 2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:6/21), sektorske Strategije ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:29/19), Strategije razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2027. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:3/20), Strategije razvoja Federacije BiH 2021. - 2027. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/22)

Pregled broja uključenih projekata po podnositeljima projektnih prijedloga:

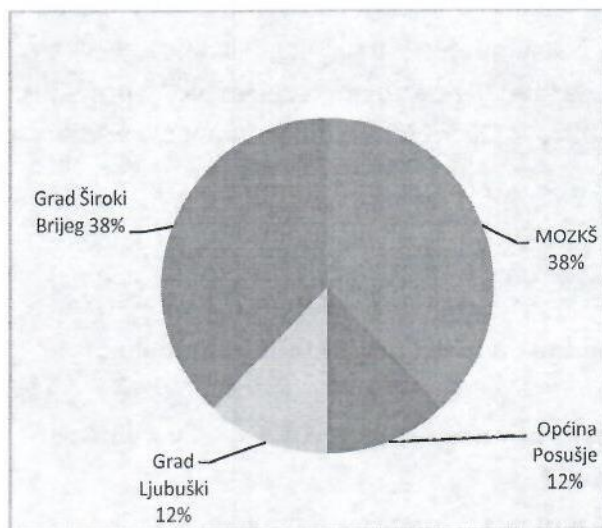
- **Ministarstvo Obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH** - 3 kandidirana projekta
- **Grad Široki Brijeg** - 3 kandidirana projekta, 2 projekta u implementaciji
- **Grad Ljubuški** - 1 kandidirani projekt
- **Općina Posušje** - 1 kandidirani projekt, 3 projekta u implementaciji
- **Općina Grude** - 2 projekta u implementaciji

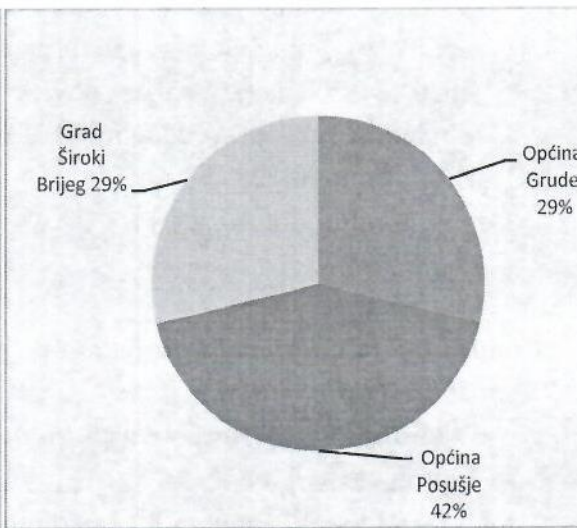
Tabela 1. Zbirni pregled projekata PJI ŽZH po podnositeljima

Status	Podnositelj	Broj projekata	Ukupna vrijednost u KM
Kandidiran	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	3	8.214.834,67
	Općina Posušje	1	4.171.507,66
	Grad Ljubuški	1	4.000.000,00
	Grad Široki Brijeg	3	4.400.000,00
Ukupno kandidirano		8	20.786.342,33
U implementaciji	Općina Grude	2	2.448.416,48
	Općina Posušje	3	23.510.683,49
	Grad Široki Brijeg	2	1.700.000,00
Ukupno u implementaciji		7	27.659.099,97
UKUPNO		15	48.445.442,30

Kandidirani

U implementaciji

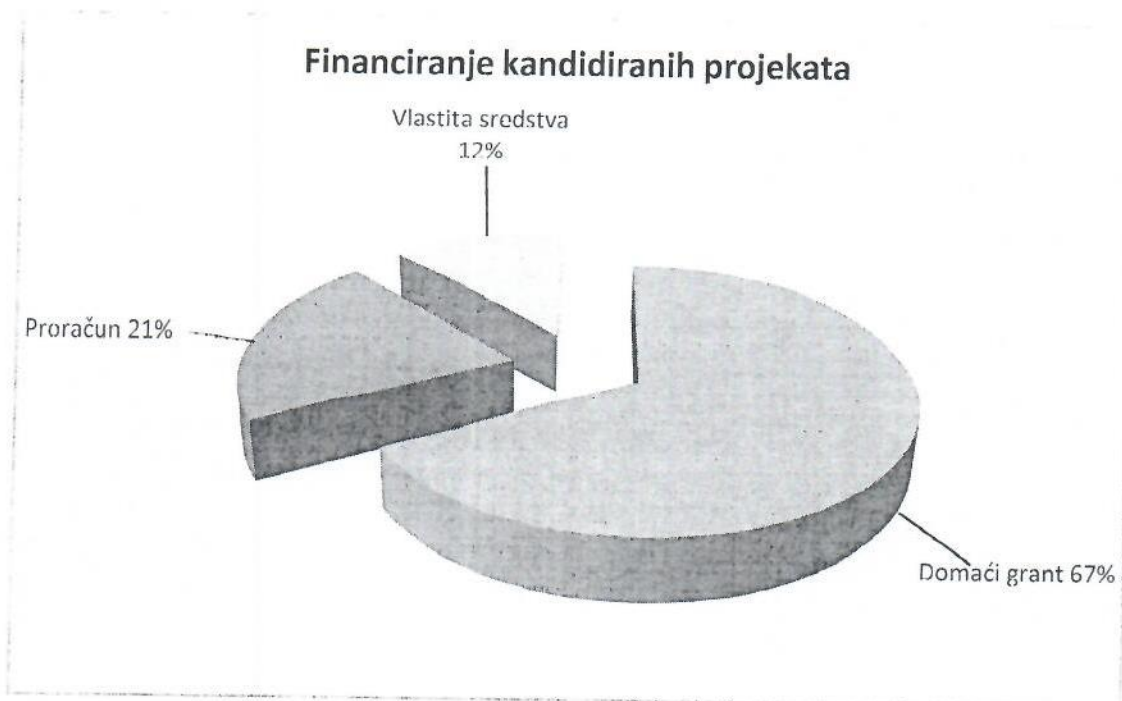

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH i grad Široki Brijeg su zastupljeni sa po 38% od cjelokupnog broja kandidiranih projekata, dok su općina Posušje i Grad Ljubuški zastupljeni svaki sa po 12%.

U cjelokupnom broju projekata koji se nalaze u statusu implementacije općina Posušje je zastupljena s 42%, a općina Grude i grad Široki Brijeg sa po 29%.

Tabela 2. Zbirni pregled projekata po vrsti i načinu financiranja, u KM

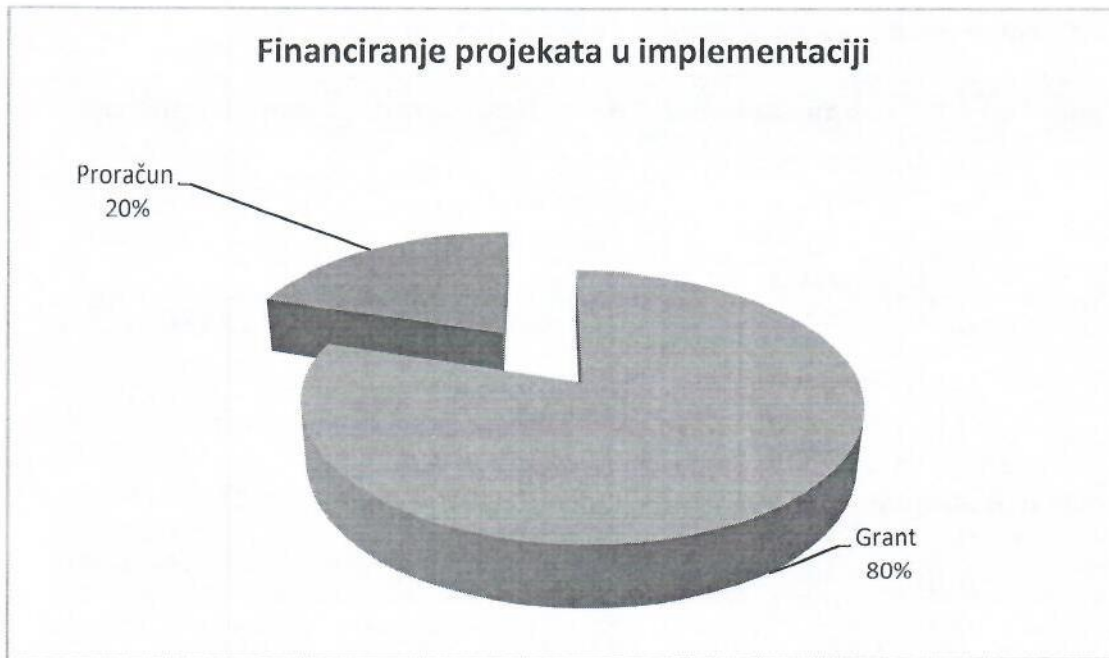
Status	Vrsta financiranja	Način financiranja	Ukupna vrijednost
Kandidiran	Domaća sredstva	Grant	13.944.032,55
		Proračun	4.308.575,38
	Ino sredstva	Vlastita sredstva	2.533.734,40
Kandidiran ukupno			20.786.342,33
U implementaciji	Domaća sredstva	Grant	22.024.080,97
		Proračun	5.635.019,00
Ino sredstva			0
U implementaciji ukupno			27.659.099,97
UKUPNO			48.445.442,30

Ukupna vrijednost **kandidiranih projekata** iznosi 20.786.342,33 KM, odnosno 43% ukupnih ulaganja u projekte. Plan načina financiranja kandidiranih projekata ima sljedeću strukturu: domaća sredstva u iznosu od 20.786.342,33 KM od čega su proračunska sredstva 4.308.575,38 KM ili 21%, vlastita sredstva 2.533.734,40 KM ili 12% i domaći grant 13.944.032,55 KM ili 67%.

Financiranje projekata u implementaciji

Projekti u implementaciji financiraju se domaćim i ino sredstvima. *Domaća sredstva* su proračunska sredstva namijenjena za financiranje javnih investicija i sufinanciranje projekata financiranih iz kredita i donacija, prihodi prikupljeni od GSM licence, sredstva županija, gradova, općina, javnih poduzeća, fondova, domaćih banaka i krajnjih korisnika za sufinanciranje projekata. *Ino sredstva* su krediti ili donacije međunarodnih financijskih institucija (Svjetska banka, Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Razvojna banka Vijeća Europe, Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj), Europske komisije, te Vlade pojedinih zemalja.

Planirano je da će u razdoblju 2023.-2025. godine na projekte u implementaciji biti utrošeno ukupno 27.659.099,97 KM. Od planiranih ulaganja za ovo razdoblje predviđena je sljedeća struktura: domaća sredstva u iznosu od 27.659.099,97 KM od čega su proračunska sredstva 5.635.019,00 KM ili 20% i domaći grant 22.024.080,97 KM ili 80% .

Tabela 3. Projekti Načrta PJI ŽZH 2023.-2025. prema vrsti i tipu

Status projekta	Vrsta investicija		Tip investicije	
	U socio-ekonomski razvoj (RIP)	U izgradnju administrativno-tehničkih kapaciteta	Kapitalne	Institucionalne
Broj projekata				
Kandidirani	8	0	5	3
U implementaciji	7	0	7	0
Ukupno	15	0	12	3
Vrijednost projekata u KM				
Kandidirani	20.786.342,33	0	12.571.507,66	8.214.834,67
U implementaciji	27.659.099,97	0	27.659.099,97	0
Ukupno	48.445.442,30	0	40.230.607,63	8.214.834,67

U tabeli 3 su prikazani projekti PJI ŽZH 2023-2025 prema vrsti i tipu.

Svi zastupljeni projekti predstavljaju investicije u *socio-ekonomski razvoj* (ulaganja u značajno povećanje vrijednosti nefinancijske imovine, a podrazumijevaju stjecanje infrastrukture općeg značaja, lokalne infrastrukture, građevinskih objekata, zemljišta i opreme), njih 15 u ukupnoj vrijednosti 48.445.442,30 KM..

Prema tipu investicije 12 projekata u iznosu od 40.230.607,63 KM predstavlja kapitalne investicije, dok su preostala 3 projekta u iznosu od 8.214.834,67 KM institucionalnog tipa.

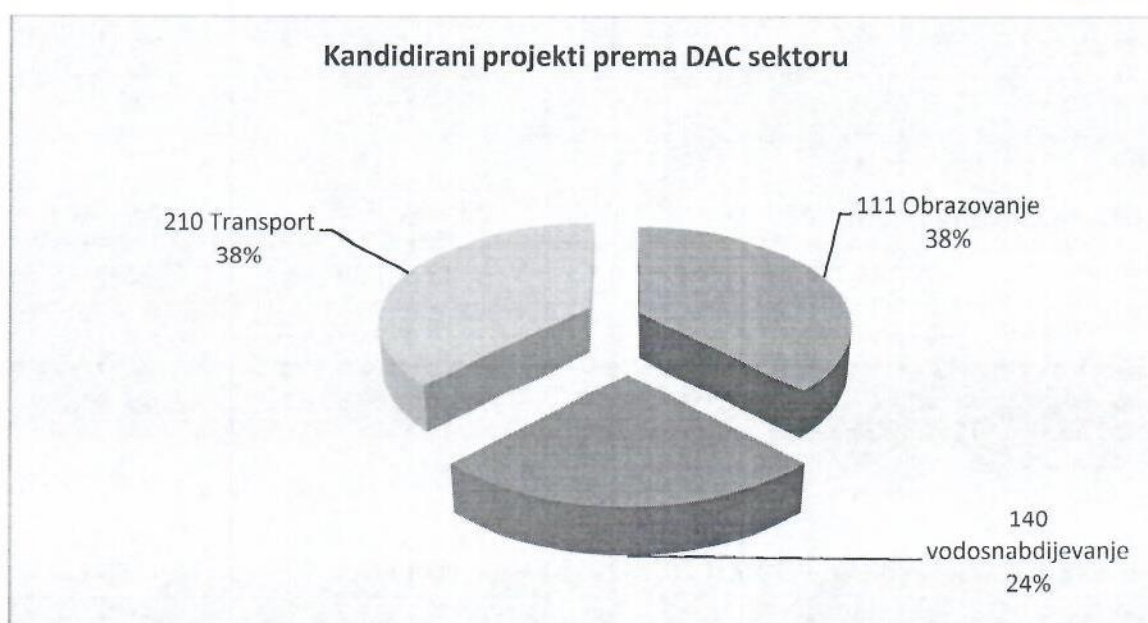
Tabela 4. Kandidirani projekti prema DAC sektorima

DAC sektor	Broj kandidiranih projekata	Ukupni troškovi u KM
111 Obrazovanje	3	8.214.834,67
140 Vodosnabdijevanje i sanitacija	2	8.171.507,66
210 Transport i skladištenje	3	4.400.000,00
Ukupno	8	20.786.342,33

U PJI za razdoblje 2023.-2025. godine kandidirano je 8 projekata ukupne vrijednosti 20.786.342,33 KM.

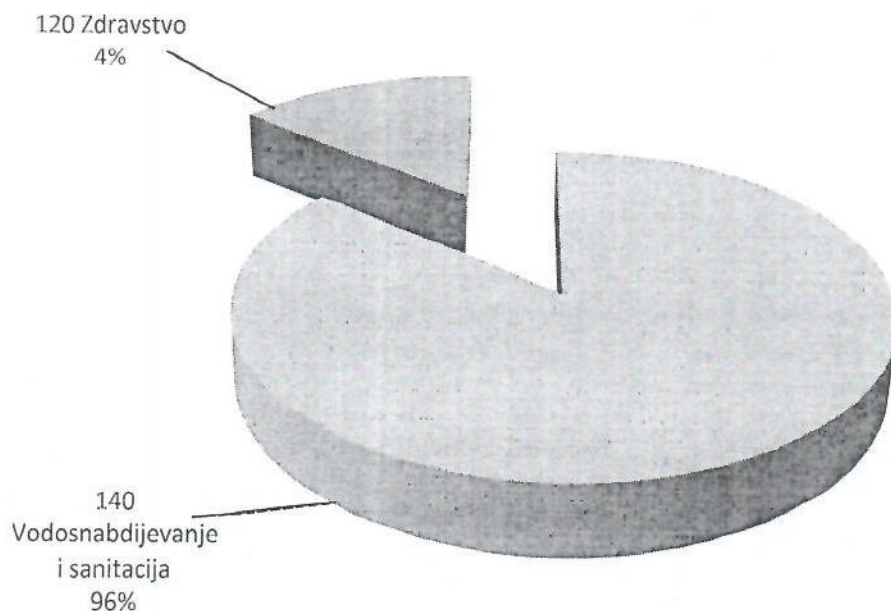
U sektoru Vodosnabdijevanje i sanitacija kandidirana su 2 projekta ukupne vrijednosti 8.171.507,66 KM dok su u sektoru Obrazovanja kandidirana 3 projekta ukupne vrijednosti 8.214.834,67 KM. U sektoru Transport i skladištenje također su kandidirana 3 projekta kojima ukupna vrijednost iznosi 4.400.000 KM.

Tabela 5. Projekti u implementaciji prema DAC sektorima

DAC sektor	Broj kandidiranih projekata	Ukupni troškovi u KM
140 Vodosnabdijevanje i sanitacija	6	26.601.099,97
120 Zdravstvo	1	1.058.000,00
Ukupno	7	27.659.099,97

Projekti u implementaciji prema DAC sektorima

Radi usklađivanja sektora između entiteta i BiH institucija, klasifikacija sektora i podsektora u PJI u dobroj mjeri, koliko se moglo približiti, urađena je prema dvije međunarodno prihvaćene klasifikacije: DAC nomenklaturi i COFOG nomenklaturi koje su objavljene od strane Odjela za statistiku Ujedinjenih naroda.

DAC - Development Assistance Committee - Sustav klasifikacije sektora na osnovu standardne kodne strukture Odbora za pomoć u razvoju (DAC) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

COFOG - Classification of the Functions of Government - za analizu funkcionalne strukture investicija koristi se klasifikacija vladinih funkcija Ujedinjenih naroda - COFOG klasifikacija objavljena od strane Odjela za statistiku Ujedinjenih naroda.

Tabela 6. Pregled kandidiranih projekata, u KM

DAC sektor	Podnositelj	Naziv projekta	Ukupna vrijednost	Planirani početak realizacije
111 Obrazovanje	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Poduzetna škola	1.500.962,67	2022.
	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Unapređenje srednjeg strukovnog obrazovanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj	1.587.590,00	2022.
	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Škola za budućnost	5.126.282,00	2022.
111 Obrazovanje ukupno			8.214.834,67	
140 Vodosnabdijevanje i sanitacija	Općina Posušje	Pročistač pitke vode Posušje	4.171.507,66	2022.
	Grad Ljubuški	Kanalizacijska mreža Zapadni krak	4.000.000,00	2022.
140 Vodosnabdijevanje i sanitacija ukupno			8.171.507,66	
210 Transport i skladištenje	Grad Široki Brijeg	Izgradnja kružnog toka na raskrižju kod Druge osnovne škole	200.000,00	2022.
		Izgradnja prometnice Trn-Belušine-Mokro	1.200.000,00	2022.
		Izgradnja prometnica i komunalne infrastrukture u Industrijskoj zoni Knešpolje	3.000.000,00	2022.
210 Transport i skladištenje ukupno			4.400.000,00	
UKUPNO			20.786.342,33	

U okviru DAC sektora *111-Obrazovanje* Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH podnijelo je tri projekta ukupne vrijednosti 8.214.834,67 KM.

U okviru DAC sektora *140-Vodosnabdijevanje i sanitacija* po jedan projekt su podnijeli grad Ljubuški (200.000 KM) i općina Posušje (4.171.507,66 KM).

U okviru DAC sektora *210-Transport i skladištenje* grad Široki Brijeg podnio je tri projekta ukupne vrijednosti 4.400.000,00 KM.

Tabela 7. Rang lista kandidiranih projekata ŽZH

Red. br.	Podnositelj	Naziv projekta	Vrijednost projekta u KM	Prosječan broj bodova
1.	Grad Ijubaški	Kanalizacijska mreža Zapadni krak	4.000.000,00	633
2.	Općina Posušje	Pročistač pitke vode Posušje	4.171.507,66	625
3.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Poduzetna škola	1.500.962,67	625
4.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Unapređenje srednjeg strukovnog obrazovanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj	1.587.590,00	618
5.	Grad Široki Brijeg	Izgradnja prometnica i komunalne infrastrukture u Industrijskoj zoni Knešpolje	3.000.000,00	618
6.	Grad Široki Brijeg	Izgradnja prometnice Trn-Belušine-Mokro	1.200.000,00	613
7.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Škola za budućnost	5.126.282,00	609
8.	Grad Široki Brijeg	Izgradnja kružnog toka na raskrižju kod Druge osnovne škole	200.000,00	576

Komisija za analizu i ocjenu projekata za Program javnih investicija ŽZH je, u skladu sa Kriterijima i načelima za ocjenjivanje, analizirala i ocijenila sve projektne prijedloge koji zadovoljavaju minimalne kvalifikacijske kriterije i za koje je dostavljena odgovarajuća prateća dokumentacija sukladno članku 12. Uredbe. Svi kandidirani projekti su ocijenjeni od strane Povjerenstva (ukupno 8 projekata), što znači da nema projekata koji nisu bili predmet ocjenjivanja i koji ne mogu biti financirani proračunskim sredstvima ili zaduživanjem. Na osnovu broja bodova koje je Povjerenstvo dodijelilo svakom od projekata, nadležni županijski organ je utvrdio rang listu prioriternih projekata kandidiranih za PJI ŽZH 2023.-2025. Ti projekti su podobni za financiranje proračunskim sredstvima, zaduživanjem ili izdavanjem garancije Federacije, županije, grada ili općine.

Preporuke za daljnje unapređenje Programa javnih investicija

PJI značajno ovisi o kvaliteti strateškog planiranja i kapacitetu institucija za kvalitetno utvrđivanje i formulaciju razvojnih projekata i planiranje rashoda.

Ključne oblasti za daljnje unapređenje PJI:

- Pozicioniranje PJI kao ključnog instrumenta za implementaciju strateških razvojnih ciljeva na osnovu Strategije razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. – 2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:6/21), sektorske Strategije ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:29/19), Strategije razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. – 2027. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.:3/20), Strategije razvoja Federacije BiH 2021. – 2027. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/22)
- Izrada strateških smjernica za planiranje ulaganja i donošenje investicijskih odluka
- Izrada strateških dokumenata na temelju jedinstvene metodologije (u suradnji s Direkcijom za ekonomsko planiranje i Uredom koordinatora za reformu javne uprave)
- Veći fokus na izradi kriterija za rangiranje projektnih prijedloga radi izrade kvalitetne osnove za kvalitetnije donošenje razvojnih investicijskih odluka i optimalnu alokaciju razvojnih resursa
- Razvijen sustav u institucijama za filtriranje projektnih ideja u odnosu na strateške ciljeve prije upućivanja prijedloga projekata za uključivanje u Program javnih investicija
- Daljnje usuglašavanje PJI s procesom pripreme proračuna
- Povećana kontrola institucija nad provedbom donatorskih projekata uključujući i informacije o finansijskom upravljanju projektima
- Uspostava svrsishodnog srednjoročnog okvira rashoda i povećanje kapaciteta institucija ka pružanju kvalitetnih inputa prigodom primjene novog sustava proračunskog planiranja
- Definiran obvezan sustav strateškog planiranja koji uključuje mehanizme za određivanje strateških prvenstava i prioriternih programa
- Uspostava i formaliziranje funkcije planiranja, praćenja i evaluacije u svim institucijama kao i koordinacija po vertikali i horizontali.

Unapređenju izrade, donošenja i implementacije PJI kao i povezanost s drugim razvojnim dokumentima doprinose i aktivnosti koje su se provele i koje se još provode na nivou Federacije Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo financija i trezora BiH, uz podršku Vlade Kraljevine Nizozemske, realiziralo je projekt „Razvoj integriranog, funkcionalnog i transparentnog javnog informacijskog sustava za upravljanje javnim investicijama – PIMIS“.

Kroz ovaj projekt je omogućeno kvalitetno upravljanje javnim investicijama, a time i učinkovitije korištenje stranih i domaćih razvojnih sredstava.

Novi softver za upravljanje javnim investicijama – PIMIS instaliran je u Ministarstvu financija i trezora BiH, Ministarstvu financija Republike Srpske, Federalnom ministarstvu financija, te na središnji server gdje će, nakon što entitetske vlade i Vijeće ministara usvoje pojedinačne programe javnih investicija, biti upisani podaci o svim projektima.

Donošenjem Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19) cilj je povećati finansijsku disciplinu i unaprijediti fiskalnu odgovornost, kao i bolju regulativu odnosno unapređenje propisa, s obzirom da su u praksi uočeni određeni problemi i nedostaci u njegovoj primjeni, a naročito u dijelu koji se odnosi na način i rokove izrade i donošenja proračuna i Dokumenta okvirnog proračuna kao i neosnivanja zasebnih organizacijskih jedinica za upravljanje PJI.

U istom zakonu se uvodi novo poglavlje koje se odnosi na obvezu izrade PJI Federacije BiH i županijskih programa javnih investicija, kojim je propisan cilj, sadržaj i kalendar za pripremu i donošenje PJI.

Normiranje sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem ima za cilj ojačati koordinaciju i korištenje javnih sredstava i drugih resursa na odgovoran, transparentan, efektivan i učinkovit način radi ostvarivanja kvalitetnijeg i boljeg života.